

Handläggare
Cecilia Rivard
Telefon: 0850818048**Till**
Farsta stadsdelsnämnd
2020-12-17

Inventera mark utifrån möjligheten att utöka antalet kolonilotter i stadsdelsområdet

Svar på partiskrivelse från S, V, M, L och SD

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelse från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Moderaterna, Liberalerna och Sverigedemokraterna om att inventera mark utifrån möjligheten att utöka antalet kolonilotter i stadsdelsområdet.
2. Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att återkomma till nämnden med förslag om etablering av kolonilotter utifrån kartläggningen i tjänsteutlåtandet.
3. Nämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelse från Stockholm koloniträdgårdar om mark för koloniträdgård.

Sammanfattning

Nämnden har gett förvaltningen i uppdrag att utreda en skrivelse från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Moderaterna, Liberalerna och Sverigedemokraterna om att inventera mark utifrån behovet av att utöka antalet kolonilotter i stadsdelsområdet. Stockholms koloniträdgårdar föreslår i en egen skrivelse att mark på Farstanäset avsätts för odling.

Förvaltningen har inventerat stadsdelsnämndens parkmark och exploateringsnämndens mark i stadsdelsområdet. Av de inventerade områdena så bedömer förvaltningen att östra Gubbängsfältet i Gubbängen och grönytan vid Budbärarvägen i Hökarängen är de platser som bäst motsvarar krav och önskemål för koloniträdgårdsodling. Förutsättningarna för att etablera kolonilotter på dessa båda platser föreslås utredas närmare.

Bakgrund

Vid stadsdelsnämndens sammanträde den 28 maj 2020 fick förvaltningen i uppdrag av nämnden att utreda en skrivelse från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Moderaterna, Liberalerna och

Sverigedemokraterna¹ om att inventera mark för att öka antalet kolonilotter i stadsdelsområdet.

Ungefär samtidigt kontaktade Stockholms koloniträdgårdar förvaltningen med önskemål om att ett markområde avsätts för odling på Farstanäset. Organisationen lämnade sedan in en formell skrivelse med detta önskemål under sommaren 2020.

De båda skrivelsernas innehåll

Partierna vill i sin skrivelse lyfta behovet av ökad marktilldelning för invånarnas egenodling. De hänvisar även till Stockholms koloniträdgårdar, som representerar över 70 koloniföreningar, som tar upp behovet av mer mark i ett antal skrivelser som skickats till olika instanser i staden.

Partierna beskriver hur intresset för att odla sin egen mat för att på så vis bidra till att bromsa klimatförändringarna länge har varit i tilltagande. Cirka 10 000 personer påstås köa för en egen odlingslott i Stockholm och kön växer stadigt.

Stadens exploateringsnämnd och dess kontor prioriterar enligt partierna kommunfullmäktiges mål för bostadsbyggande, men friluftsområden behöver inte ställas emot bostäder – de hör ihop. Det är fel att utesluta mindre koloniverksamhet i områden avsatta för allmän rekreation. Koloniområden kan bidra mycket till promenadstråk, vilket det finns exempel på vid Årstaviken på Södermalm. Odlingsområden bidrar dessutom betydligt mer till biologisk mångfald än gräsytor, skriver Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Moderaterna, Liberalerna och Sverigedemokraterna.

De undertecknande partierna önskar att förvaltningen företar en inventering av kommunalt ägd mark, inklusive mark som förvaltas av trafikinämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden samt de båda kommunala bostadsbolagen Familjebostäder och Stockholmshem, för att finna plats för fler kolonilotter.

Stockholms koloniträdgårdar är en ideell sammanslutning för koloniträdgårdsföreningar som arrenderar mark i Stockholms stad. De berättar i sin skrivelse att det är många som söker sig till stadens koloniföreningar i hopp om att få arrendera en kolonilott. Enligt organisationen finns det flera stora gräsytor på Farstanäset som kanske kan användas för odling. Man föreslår att ett markområde

¹ Alla partier som var företrädade vid sammanträdet undertecknade skrivelsen, som hade initierats av Socialdemokraterna och Vänsterpartiet.

avsätts för odling och att marken arrenderas ut med liknande regelverk som gäller för övriga koloniträdgårdsföreningar i staden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för stadsutveckling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsnämnderna har enligt kommunfullmäktiges reglemente hand om upplåtelse av mark för odlingslotter samt uppgifter i övrigt som rör koloni- och fritidsträdgårdar.

Förvaltningen har inventerat den parkmark som förvaltas av stadsdelsnämnden och även exploateringsnämndens mark i stadsdelsområdet. Flera områden har potential för odling. Mark som förvaltas av övriga nämnder och bolagsstyrelser, exempelvis bostadsbolagen, har vi inte funnit meningsfullt att titta på då nämnden har små möjligheter att påverka hur den marken används.

Förvaltningens långsiktiga strävan är att odlingsmöjligheterna i stadsdelsområdet ska motsvara efterfrågan. På kort sikt försöker vi att uppfylla invånarnas önskemål om möjligheter till pallkrageodlingar (stadsodling) på parkmark. Odling är en av många former av rekreation och eventuell odlingsverksamhet får inte begränsa andra aktiviteter som pågår i ett grönområde.

Innan inventeringen av park- och naturmark genomfördes listade förvaltningen i dialog med Stockholms koloniträdgårdar ett antal kriterier och förutsättningar som bör uppfyllas för odlingsområden:

- Bostadsnära
- Inga nära förestående byggplaner
- Inga fornminnen
- Lämplig terräng
- Inga stora naturvärden i området

Annat som är önskvärt är närhet till förskolor (för odlingssamarbete) och att odlingsområdet är tillgängligt för funktionsnedsatta. Även mindre områden kan vara intressanta för odling.

Farsta stadsdelsförvaltning Stadsutveckling

Storforsplan 36, 11 tr.
Box 113
123 22 Farsta
Växel 08-50818000
Fax
farsta@stockholm.se
stockholm.se

Förutsättningarna för mer odling i stadsdelsområdet

I Farsta stadsdelsområde finns det mycket skog, natur och andra grönytor – men det är kuperat. Det är därför begränsat med odlingsvänliga ytor trots att vi befinner oss i en mycket grön del av staden.

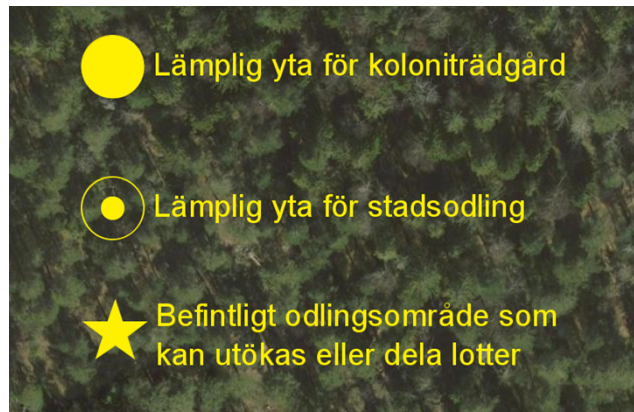
Inventering

Nedanstående områden har vi bedömt ha förutsättningar för odling i större eller mindre skala. Platserna är fördelade på stadsdelarna Tallkrogen, Gubbängen, Hökarängen, Farsta, Farsta strand, Fagersjö och Farstanäset. Det bör noteras att det inte har gjorts någon kostnadsbedömning för anläggning av kolonilotter, föreningshus, toaletter etcetera. Det finns inte heller någon kunskap om eventuella markföreningar eller hur tillgången till vatten ska lösas. Några fornminnen finns dock inte i något av de inventerade områdena.

Ett exempel på vad ett nytt odlingsområde kan kosta är koloniföreningen Larsboda fritidsträdgårdar. Föreningen flyttades från sitt ursprungliga område i Klockelund år 2017 eftersom området detaljplanlagts för bostäder. Exploateringsnämndens kostnader för att projektera och anlägga ”nya Larsboda” uppgick till cirka 12 miljoner kronor för de 45 lotterna, vilket motsvarar ungefär 270 000 kronor per lott. (Själva flyttkostnaderna ingår inte i summan.)

Några av områdena som är inventerade är tillräckligt stora för att rymma koloniträdgårdar medan andra ytor är mindre och passar bättre för stadsodling. En annan variant kan vara att befintliga koloniföreningar delar stora lotter till två mindre för att öka lottantalet. En ytterligare möjlighet för stadsodling är anlagda odlingsytor som kan skapas vid parkinvesteringar. Om intresse finns från närboende kan de använda odlingsytor som förvaltningen annars ansvarar för. Exempel på denna typ av kollektiv odling finns i en bostadsnära park vid Frimärksvägen i Svedmyra. De stadsodlare som finns i stadsdelsområdet har brukaravtal med förvaltningen. Brukaravtal kan innehas av föreningar eller privatpersoner.

Inventerade platser har i nedanstående texter försetts med ett kartutdrag för att visualisera platsen. Symbolerna på kartbilderna har följande betydelser:

Tallkrogen

I Tallkrogen invid korsningen Torögatan och Hägervägen finns en gräsbevuxen yta om cirka 800 m² där del av ytan kan vara möjlig för en pallkrageodling. Området ligger intill en av entréerna till Svedmyraskogen. Bebyggelsen runt omkring består av både flerbostadshus och småhus. Idag används ytan av närboende för rekreation och fikastunder (bänkbord finns). Området är en plan gräsyta belägen cirka 500 meter från Tallkrogens tunnelbanestation. En mindre gatuparkering finns i anslutning till platsen. Flera förskolor finns inom ett avstånd av några hundra meter.

Torögatan–Hägervägen

Farsta stadsdelsförvaltning Stadsutveckling

Storforsplan 36, 11 tr.
Box 113
123 22 Farsta
Växel 08-50818000
Fax
farsta@stockholm.se
stockholm.se

Ett annat område i Tallkrogen som kanske kan vara möjligt för kolonilotter är 3 000–4 000 m² i östra delen av Olympiaplan vid Lingvägen. Marken är plan och består till övervägande del av torv vilket lämpar sig väl för odling. Torven är skälet till varför denna del inte har bebyggts. Olympiaplan ligger mitt i småhusområdet och det är cirka 500–600 meter till Tallkrogens tunnelbanestation. Parkeringsmöjligheter saknas i området. Idag sköts platsen som

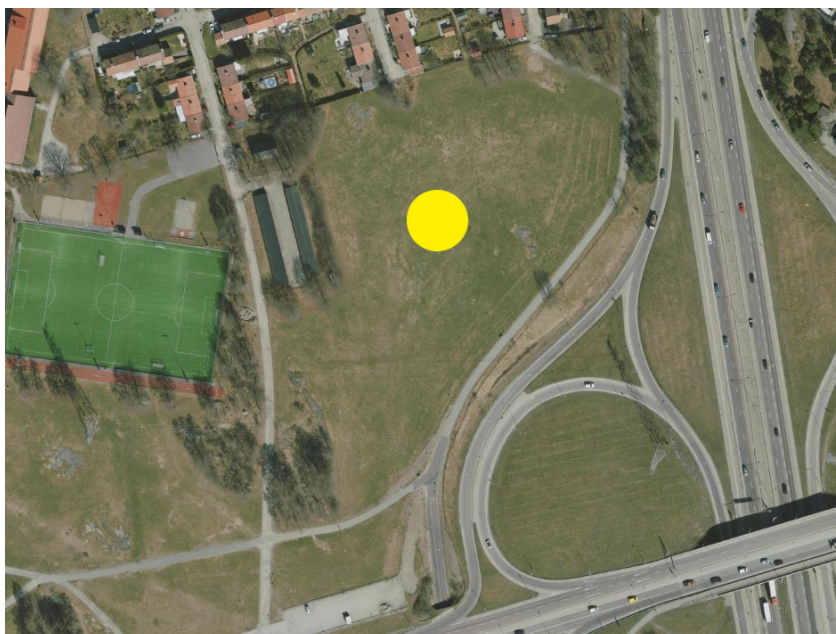
prydnadsgräsyta och det finns boulebana, grillplats, bänkbord och några lekredskap i den sydvästra delen av parken. Parkmöblerna rymms även om ett odlingsområde anläggs. För att skapa parkeringsmöjligheter på parkmark krävs en detaljplaneändring.

Olympiaplan vid Lingvägen

Gubbängen

Östra delen av Gubbängsfältet, som vetter mot Nynäsvägen, är en stor yta där det är tillåtet att rasta hundar okopplade. Platsen är en klippt gräsyta. Eftersom ytan ligger vid Nynäsvägen är det bullerstört. Intilliggande bostadsområde består av radhus. Parkeringsmöjligheter finns invid Örbyleden och det är drygt 900 meter till Gubbängens tunnelbanestation. Längre västerut på fältet finns en stor förskola och två skolor finns i närområdet.

Gubbängsfältet vid Nynäsvägen–Örbyleden

Föreningen Gubbängens fritidsträdgårdar har hundra lotter om 100 m² vardera. Här finns det möjligheter att öka antalet lotter genom delning. Delning av lotter kan lämpligast göras när en lott ska fördelas till föreningens kö. Många tycker att lotter om 50 m² är ett tillräckligt stort ansvar. Att hålla en odlingslott i gott skick kräver mycket arbete och tid. Föreningen har under år 2020 gjort försök med en mindre grupp pallkrageodlare invid odlingsområdet. Föreningen har hjälpt till och stöttat intresserade som vill odla i större skala men som först får pröva med odlingslådor innan de eventuellt kan bli medlemmar i föreningen. En utökning av föreningens område kan också vara tänkbart på sikt.

Gubbängens fritidsträdgårdar vid Örbyleden-tunnelbanespåret

Hökarängen

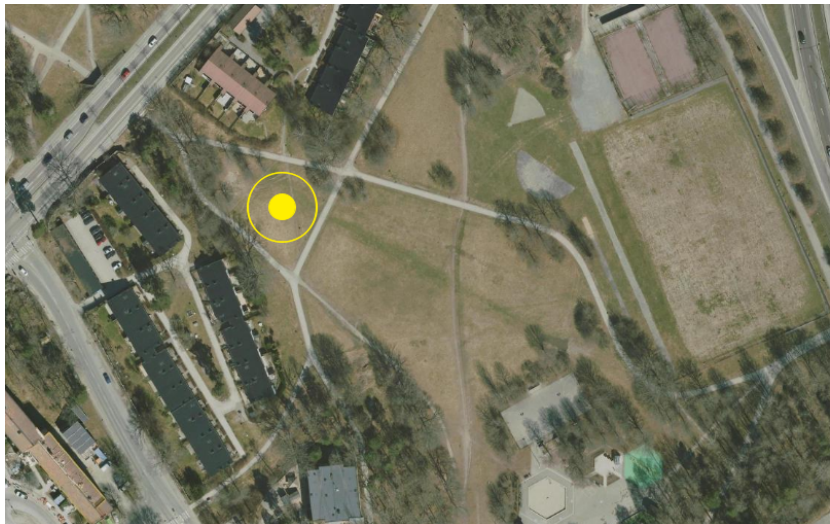
Mellan Budbärvägen och Fagersjö bollplan finns en yta om cirka 3 000 m² som idag sköts som slåtteräng vilket är bra för den biologiska mångfalden. Omkring slåtterytan finns skog och öppna grönytor, en av Högdalstopparna samt angränsande radhusområde på Budbärvägen. I närheten, invid bollplanen, finns parkeringsmöjligheter. Avståndet till Hökarängens tunnelbanestation är cirka 1 000 meter. Platsens storlek gör att en föreningsodling skulle rymmas i området. Ett koloniområde skulle bidra till att befolka området som idag utnyttjas i liten omfattning.

Budbärrarvägen–Fagersjövägen

Farsta

I programmet för upprustning av Farstaängen ingår stadsodling som en beståndsdel. En del av en triangulär yta finns avsatt för ändamålet.

Farstaängen vid Farstavägen–Färnebogatan

En förskola byggs för närvarande på Hästhagens bollplan. Halva grusplanen blir kvar som parkmark. Några färdiga planer för vad som ska ske på platsen finns inte i nuläget. Odling kan vara en idé för del av ytan. I direkt närhet finns flera förskolor samt Hästhagsskolan som kan vara intresserade av att medverka i odlandet.

Farsta stadsdelsförvaltning
Stadsutveckling

Storforsplan 36, 11 tr.
Box 113
123 22 Farsta
Växel 08-50818000
Fax
farsta@stockholm.se
stockholm.se

Hästhagens bollplan vid Hästhagsskolan

Farsta gårds fritidsträdgårdar har ett femtiotal lotter varav flertalet är runt 100 m². Området ligger centralt och har nära till kollektivtrafik. Om föreningen har intresse av att öka antalet medlemmar kan delning av lotter vara en tanke.

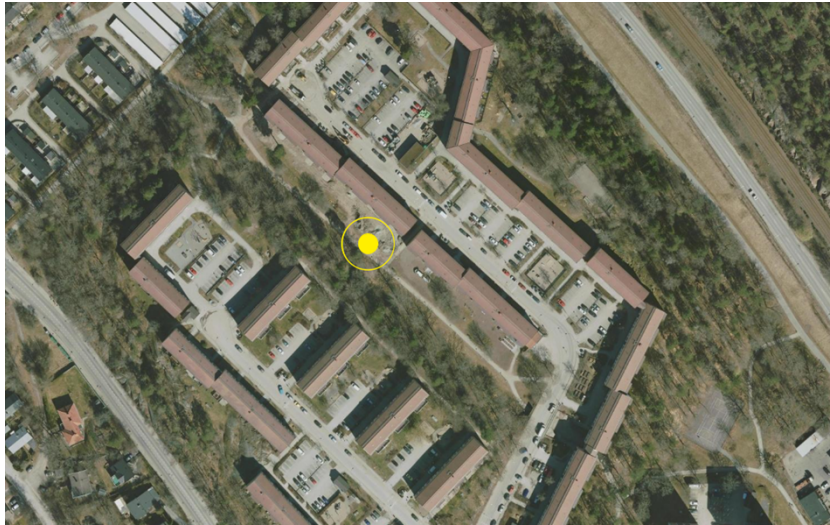
Farsta gårds fritidsträdgårdar vid Farsta simhall

Farsta stadsdelsförvaltning
Stadsutveckling

Storforsplan 36, 11 tr.
Box 113
123 22 Farsta
Växel 08-50818000
Fax
farsta@stockholm.se
stockholm.se

Fagersjö

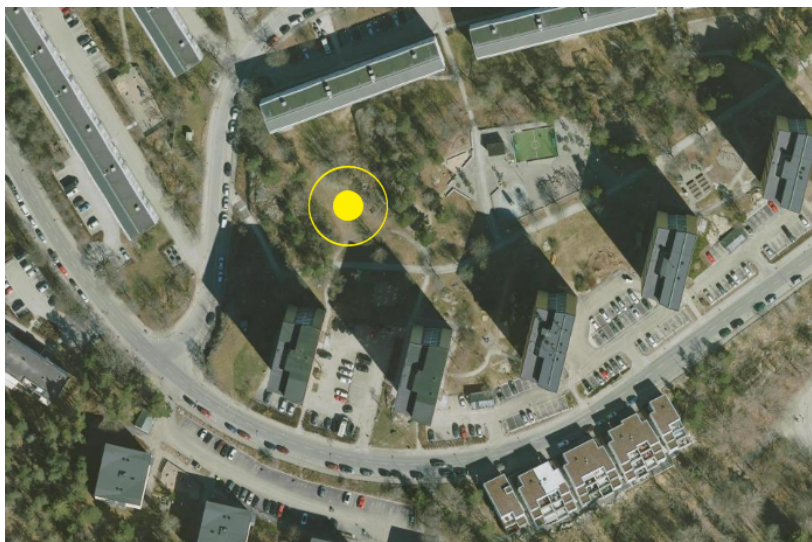
Bakom Ejdervägen, sidan med udda gatunummer, finns ett parkstråk som lämpar sig väl för stadsodling i pallkragar. Familjebostäder, som äger flera av fastigheterna mot parkområdet, har etablerat en mindre pallkrageodling för sina hyresgäster men det finns plats för fler odlingslådor.

Parkstråk vid Ejdervägen

Farsta strand

Väster om parken Regnbågen, mellan Ullerudsbacken och Bruskogsbacken, kan det vara möjligt att rymma en stadsodling. Förvaltningen har de senaste åren fått många förfrågningar om pallkrageodlingar i Farsta strand men alla har varit på fastighetsmark. Denna plats skulle kunna vara en möjlighet på parkmark.

Parkyta vid Ullerudsbacken–Bruskogsbacken

Farstanäset

På den före detta campingplatsen på Farstanäset bedrivs idag ängsslåtter. Ytan är inte helt plan men bedöms av förvaltningen ändå som ett eventuellt område för kolonilotter. Ett markområde om cirka 3 000–3 500 m² kan vara tänkbart. Det är positivt om Farstanäset befolkas samtidigt som det finns risk för att biltrafiken ökar. Buss i linjetrafik finns drygt 900 meter från området och promenadsträckan ut till näset går i kuperad terräng.

Farsta stadsdelsförvaltning
Stadsutveckling

Storforsplan 36, 11 tr.
Box 113
123 22 Farsta
Växel 08-50818000
Fax
farsta@stockholm.se
stockholm.se

Före detta campingområdet på Farstanäset

Av de områden som inventerats så bedömer förvaltningen att östra Gubbängsfältet i Gubbängen och grönytan vid Budbärvägen i Hökarängen är de platser som bäst motsvarar krav och önskemål för koloniträdgårdsodling.

En eventuell etablering av nya kolonilotter förutsätter en fördjupad utredning och planering. Förvaltningen kan som ett första steg närmare granska förutsättningarna på de båda ytor som nämns ovan och presentera ett förslag för nämnden.

Förvaltningen gör bedömningen att i frågan om odling saknas relevanta jämställdhetsperspektiv – män och kvinnor odlar på lika villkor.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen från partierna. Nämnden föreslås ge förvaltningen i uppdrag att återkomma till nämnden med förslag om etablering av kolonilotter utifrån kartläggningen i tjänsteutlåtandet. Tjänsteutlåtandet föreslås överlämnas som svar på skrivelsen från Stockholms koloniträdgårdar.

Farsta stadsdelsförvaltning
Stadsutveckling

Storforsplan 36, 11 tr.
Box 113
123 22 Farsta
Växel 08-50818000
Fax
farsta@stockholm.se
stockholm.se

Gunilla Ekstrand
Stadsdelsdirektör

Sara Wrethed
Avdelningschef

Bilagor

1. Skrivelse från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Moderaterna, Liberalerna och Sverigedemokraterna om att inventera mark för att utöka antalet kolonilotter i stadsdelsområdet
2. Skrivelse från Stockholms koloniträdgårdar om mark för koloniträdgård på Farstanäset

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Ekstrand, Stadsdelsdirektör	2020-11-30
Sara Wrethed, Avdelningschef	2020-11-30